

А. П. Лелеченко,
д. держ. упр., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування,
Національний авіаційний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0850-3724>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.21.169

ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ МОДЕЛІ АВТОНОМІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

A. Lelechenko,
Doctor of Science in Public Administration, Professor, Professor of the Department
of Public Management and Administration, National Aviation University

TOOLS FOR THE FORMATION AND IMPLEMENTATION OF THE UNIVERSAL AUTONOMY MODEL LOCAL GOVERNMENT

У статті досліджуються ключові інструменти формування та реалізації універсальної моделі автономії місцевого самоврядування в Україні та світі. Здійснено аналіз основних компонентів адміністративно-територіальної реформи, децентралізації повноважень, фінансової незалежності місцевих бюджетів, стратегічного планування, громадської участі та прозорості розвитку місцевих громад. Визначено, що універсальна модель автономії місцевого самоврядування передбачає принципи та структури, які можуть бути адаптовані до різних країн та регіонів, враховуючи їхні унікальні політичні, економічні та соціокультурні контексти. Названо основні принципи універсальна модель автономії місцевого самоврядування. Обґрунтовано необхідність формування правового поля забезпечення автономності місцевого самоврядування задля єдності правової системи та запобігання конфліктам між різними рівнями влади. Автором розглядається роль міжнародної співпраці та законодавчого забезпечення у підтримці децентралізаційних процесів.

The article explores key tools and mechanisms that ensure the effective implementation of a universal model of local self-government autonomy in Ukraine. In particular, it analyzes the main components of administrative-territorial reform, decentralization of powers, financial independence of local budgets, strategic planning, public participation, and transparency in the development of local communities. The author examines the role of international cooperation and legislative support in supporting decentralization processes.

Administrative-territorial reform is a fundamental step towards decentralizing power in Ukraine. The reform involves the enlargement and consolidation of territorial communities, which allows for the creation of more self-sufficient and viable administrative-territorial units.

The article analyzes examples of successful implementation of this reform and its impact on local self-government. The article provides specific examples of the transfer of powers in the fields of education, healthcare, social protection, housing and communal services, and local infrastructure.

The article provides examples of successful strategic planning that has contributed to economic development, attracting investments, and improving the quality of life of the population. It also describes the tools and methods used to engage the public in the planning process and monitor the implementation of plans.

Active citizen participation in decision-making processes and ensuring the transparency of local authorities' activities are critically important for increasing trust in local authorities and improving their efficiency. The article analyzes various forms of public participation, such as public hearings, consultations, local referendums, and initiatives. It also examines mechanisms for ensuring transparency, including open access to information, e-governance, and public oversight.

The universal model of local self-government autonomy in Ukraine is a comprehensive system that includes various tools and mechanisms aimed at creating effective, transparent, and accountable local governance. Its successful implementation contributes to improving the quality of life of the population and sustainable development of territories. The article emphasizes the importance of an integrated approach to local self-government reform, which includes administrative-territorial changes, financial and power decentralization, strategic planning, public participation, transparency, international cooperation, and reliable legislative support. These elements, acting in synergy, form the basis for building a strong and effective local self-government system in Ukraine.

Ключові слова: децентралізація, місцеве універсальна модель автономії місцевого самоврядування, фінансова незалежність, стратегічне планування, громадська участь, прозорість, міжнародна співпраця, законодавче забезпечення.

Key words: decentralization, local self-government autonomy model, self-government, financial independence, strategic planning, public participation, transparency, international cooperation, legislative support.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Автономія місцевого самоврядування є ключовим елементом демократичної системи управління, що забезпечує громадянам можливість безпосередньо впливати на вирішення питань місцевого значення. Впровадження універсальної моделі автономії місцевого самоврядування потребує розробки ефективних інструментів, які сприятимуть реалізації цієї моделі на практиці.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЄТЬСЯ АВТОР, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Питанням діяльності органів місцевого самоврядування, забезпеченню його автономії присвячені наукові доробки як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників, серед них: Р. Гнейст, Л. Штейн, А. де Токвіль, О. фон

Гірке, В. Шеффнер, І. Козюра, В. Кравченко, В. Журавський, В. Бабаєв, А. Мельник, О. Лялюк, І. Пилипенко, Н. Пашкова та інші. Проте в умовах посилення процесів децентралізації питання місцевого самоврядування потребує більш глибокого дослідження з метою визначення ключових інструментів реалізації універсальної моделі його автономії.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є дослідження ключових інструментів формування та реалізації універсальної моделі автономії місцевого самоврядування в Україні та світі. Досягнення визначеної мети зумовило необхідність виконання таких завдань: розкрити особливості реалізації автономності органів місцевого самоврядування у контексті здійснення адміністративно-територіальної реформи в Україні та світі; дослідити принципи та складові автономії місцевого самоврядування задля ефективного і демократичного управління на місцевому рівні.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Правовий статус органів місцевого самоврядування, їх повноваження, порядок формування та взаємовідносини з центральними органами виконавчої влади регламентовані певними законодавчими та нормативно-правовими актами. Конституційні положення — гарантують права та повноваження місцевого самоврядування; Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" та Європейська Хартія місцевого самоврядування — деталізують структуру, функції та повноваження органів місцевого самоврядування; положення окремих регуляторних актів — спрямовані на регулювання фінансової незалежності та визначення механізмів взаємодії органів публічної влади на різних рівнях управління.

З метою реалізації головного завдання — ефективного управління питаннями місцевого значення, органи місцевого самоврядування повинні мати відповідну самостійність — автономію, яку К.І. Ровинська визначає "як право та спроможність органів місцевого самоврядування у законодавчих межах здійснювати регулювання та управління частиною суспільних справ, що належать до їхньої компетенції, в інтересах місцевого населення" [11, с. 171]. А відтак, автономія місцевого самоврядування є принципом, що дозволяє територіальним громадам самостійно управляти своїми справами, вирішувати питання місцевого значення і нести відповідальність за прийняті рішення. Цей принцип є основою для ефективного і демократичного управління на місцевому рівні та включає управління власністю, прийняття місцевих нормативних актів, забезпечення громадського порядку, надання місцевих послуг тощо.

Даний підхід було розвинуто групою дослідників [8, с. 91], які представили автономію місцевого самоврядування як "низку складових: правову, організаційну, інституційну та матеріально-фінансову..., де "кожний із

вказаних аспектів окреслює конкретну сферу, у якій знаходить прояв самостійність місцевого самоврядування".

Не вдаючись до конкретизації кожної із представлених вище складових автономії, зазначимо, що органи місцевого самоврядування, мають право на власні джерела доходів (місцеві податки, збори та інші фінансові ресурси), які забезпечують їх фінансову автономію (незалежність). Натомість гарантованим правом територіальних громад є і право на самостійне визначення структури та порядку діяльності органів місцевого самоврядування. Проте, як стверджує С. Серьогіна на сьогоднішній день залишається дещо "обмеженим принцип самостійності у вирішенні питань місцевого значення територіальними громадами безпосередньо або через органи місцевого самоврядування, оскільки вони зобов'язані діяти лише у спосіб, у межах повноважень, визначених Конституцією та законами. Більш того, закріплення саме такої регламентації явно не відповідає ч. 2 ст. 4 Європейської хартії місцевого самоврядування" [12, с. 7; 2].

Саме тому для відповідності розпочатих в Україні реформ актуалізується питання представлення універсальної моделі автономії місцевого самоврядування, яка б забезпечувала стабільність, демократію та покращення якості життя громад, дозволила враховувати місцеві особливості та потреби як важливі чинники забезпечення соціо-еколого-економічного розвитку територій.

Вивчення світового досвіду підтверджує, що розробка та прийняття стратегічних документів, спрямованих на реалізацію принципу автономності системи місцевого самоврядування, є ключовим елементом їх національної та регіональної політики. Це дозволяє організувати та координувати дії в цьому напрямі, посилячись при цьому на окремі підходи до типізації систем управління на місцевому рівні.

Заслугує на увагу позиція Г.П. Клімової, яка виділяє чотири типи систем місцевого управління: перший тип (США, Велика Британія, Канада) характеризується високим рівнем ставності і виконання місцевими органами влади спеціалізованих завдань, у цих країнах створюються шкільні, спеціальні округи (екологічні, водозабезпечення, пожежної охорони, житлового будівництва, паркові, транспортні та ін.) [3; 6]. У другій моделі, на відміну від першої, органи місцевої влади виконують загальні функції. Третій тип місцевого управління характеризується низькою муніципальною активністю, більшою залежністю місцевих одиниць від центрального уряду. Четверта модель окреслюється як адміністративна децентралізація, де місцеві органи залежать від уряду функціонально й у порядку підпорядкованості їх посадових осіб.

Виходячи з цього, універсальна модель автономії місцевого самоврядування передбачає принципи та структури, які можуть бути адаптовані до різних країн та регіонів, враховуючи їхні унікальні політичні, економічні та соціокультурні контексти. Основні принципи такої моделі включають: передачу значних повноважень і відповідальності від центральних органів виконавчої влади до органів місцевого самоврядування, що дозволяє громадянам безпосередньо впливати на управління своїми громадами.

Глибшому усвідомленню цих явищ і процесів сприяє питання забезпечення органів публічної влади на місцевому рівні правом на збір та управління власними податками, а також отримання частки загальнодержавних доходів, як ключових факторів для їх фінансової незалежності та можливості реалізації місцевих програм і проектів. Як результат, в умовах реалізації фінансової децентралізації в Україні значна увага приділяється вивченню досвіду тих країн, які за політичними, економічними, правовими, географічними, демографічними, соціальними, культурними та іншими умовами близькі до українських реалій [4, с. 30]. З цієї метою органи місцевого самоврядування повинні мати: законодавчо закріплену можливість самостійно приймати рішення в межах своєї компетенції без втручання центральних органів влади та активно залучати громадян до даних процесів через громадські слухання, консультації та інші форми прямої демократії.

Зауважимо, що такі ключові стратегічні напрями реформи враховують інтегральне поєднання заходів пов'язаних із:

- регіоналізацією — укрупненням регіональної адміністративної структури для формування територіальних одиниць "європейського розміру" з метою посилення їх ролі в територіальному управлінні;

- метрополізацією — укрупненням місцевих громад на рівні комун шляхом формування мережі метрополій, що сприяє більш ефективній роботі органів місцевого управління та створенню полюсів зростання і конкурентоспроможності в кожному регіоні;

- упорядкуванням розподілу повноважень між органами місцевої влади різних рівнів з метою економії державних витрат.

Практичний інтерес викликає питання формування правового поля забезпечення автономності місцевого самоврядування задля єдності правової системи та запобігання конфліктам між різними рівнями влади. Ці принципи можуть бути реалізовані через різні інституції та механізми у системі місцевого самоврядування. Основна мета універсальної моделі автономності місцевого самоврядування полягає в забезпеченні ефективного та відповідального управління на місцевому рівні, яке враховує потреби та інтереси громади [1].

У багатьох країнах світу вже протягом багатьох років задля забезпечення автономності місцевого управління відбувається укрупнення громад. Цей процес підтримується організаційно, фінансово та методично, враховуючи законодавство та особливості такого управління.

Для прикладу, Польща провела масштабну реформу децентралізації у 1990-х роках, яка включала створення трьох рівнів управління: гміни, повіти і воєводства. Кожен рівень управління було наділено власними чітко визначеними повноваженнями і ресурсами. Місцеві органи влади в Польщі мають значну фінансову автономію, включаючи право встановлювати місцеві податки і збори, що дозволяє їм самостійно планувати і реалізовувати місцеві проекти.

У Німеччині значні повноваження надані землям (регіонам). Місцеве самоврядування регулюється як на федеральному, так і на земельному рівнях, що забез-

печує високу ступінь автономії. Завдяки імплементації принципу субсидіарності, рішення приймаються на найближчому до громадянина рівні, що сприяє ефективному і гнучкому управлінню на місцях.

Швеція має глибоку історію становлення та розвитку системи місцевого самоврядування на засадах децентралізації. За цієї умови муніципалітети та регіони наділені значними повноваженнями у сфері освіти, охорони здоров'я та соціальних послуг. При цьому, місцеві органи публічної влади у Швеції мають право самостійно встановлювати місцеві податки, що забезпечує їх фінансову незалежність і здатність реалізовувати місцеві ініціативи.

У Фінляндії місцеве самоврядування організоване на рівні муніципалітетів, які також мають значні повноваження у сфері охорони здоров'я, освіти та соціальних послуг. Муніципалітети співпрацюють один із одним для забезпечення ефективності та економії ресурсів. Крім місцевих податків, муніципалітети отримують державні гранти, що дозволяє забезпечити рівномірний розвиток різних регіонів і підтримувати високий рівень надання послуг.

Інтеграція кращих міжнародних практик та обмін досвідом є ключовими факторами для вдосконалення моделей місцевого самоврядування. За цієї умови громади можуть навчатися одна від одної та впроваджувати успішні міжнародні підходи до реалізації процесів автономності місцевого самоврядування. Це сприяє сталому розвитку територій, покращенню якості життя їх мешканців, гармонізації національної практики місцевого самоврядування з міжнародними нормами та стандартами.

Усвідомлюючи накопичений на сьогодні значний світовий досвід характеристики питань територіальної основи, розкриває масштабність дослідження адміністративно-територіального поділу та устрою в Україні, демонструє позитивний вплив на розвиток системи місцевого самоврядування та його автономності.

Так, у Хмельницькій області процес децентралізації та адміністративно-територіальної реформи був впроваджений на ранньому етапі. Новоутворені територіальні громади отримали можливість керувати значно більшими фінансовими ресурсами. Наприклад, бюджет громади міста Славути зріс майже вдвічі, що дозволило реалізовувати інфраструктурні проекти. Завдяки додатковим фінансам, громади змогли реконструювати дороги, школи та медичні заклади. У Славути була побудована нова амбулаторія, а школи отримали нове обладнання. Громади також стали більш привабливими для інвесторів завдяки покращеній інфраструктурі та більшій фінансовій стабільності.

Новоутворені громади Житомирщини отримали широкі повноваження та ресурси, а також впровадили сучасні центри надання адміністративних послуг (ЦНАПи).

У багатьох громадах було впроваджено механізми громадського бюджету, що дозволило мешканцям брати участь у розподілі бюджетних коштів на найважливіші проекти.

У Тернопільській області більшість громад отримали нові дитячі садочки та школи, а також модернізува-

ли вже існуючі. Це сприяло підвищенню рівня освіти та зробило освітні послуги більш доступними для дітей. Крім того, в громадах з'явилися нові медичні амбулаторії та центри первинної медичної допомоги, що значно поліпшило доступність медичних послуг для місцевих жителів.

Загалом, створення ефективних інституційних механізмів є ключовим фактором автономності місцевих органів влади та успішної реалізації адміністративно-територіальної реформи і передбачає утворення більш компактних та ефективних адміністративних одиниць, здатних оперативно реагувати на потреби своїх громадян, залучаючи їх до процесів прийняття управлінських рішень.

Завдяки додатковим фінансовим ресурсам та поновленням, громади значно покращили якість надання публічних послуг, таких як освіта, охорона здоров'я, соціальний захист та інфраструктурні проекти. Реформа створила умови для сталого розвитку громад, дозволяючи їм у більш ефективний спосіб використовувати свої ресурси та залучати інвестиції для реалізації довгострокових проектів.

Фінансова незалежність є критично важливою для забезпечення автономності місцевого самоврядування. Місцеві органи публічної влади повинні мати право самостійно формувати та затверджувати бюджети, розподіляти доходи та видатки. Оскільки надання місцевим громадам права на встановлення місцевих податків та зборів забезпечує стабільні джерела доходів, а справедливий розподіл фінансових ресурсів між регіонами — допомагає вирівнювати економічні дисбаланси.

У покращенні ефективності управління та забезпеченні доступу до послуг для громадян важливу роль відіграють інформаційні технології (електронний документообіг, е-урядування, е-демокрасу, технологічне голосування та ін.). Завдяки інформаційним технологіям мешканці територіальних громад отримують безперешкодний доступ до публічної інформації, що сприяє їх участі в процесі формування місцевої політики розвитку території, впровадження стратегічного планування та програмного підходу до вирішення місцевих проблем, забезпечення прямої демократії через ініціацію розгляду важливих питань місцевого значення та ін. Наприклад, в Україні успішно реалізовані:

- програма "Розумне село" (Smart Village), яка сприяла розвитку сільських територій через інноваційні рішення та використання геоданих;
- технологічне голосування на пленарних засіданнях Київської міської ради з накладанням електронно-цифрового підпису;
- онлайн-платформа (e-democracy), за допомогою якої громадяни мають змогу висловлювати власну думку та брати участь у прийнятті рішень;
- партнерство з Європейським Союзом та іншими країнами (U-LEAD з Європою) задля налагодження співпраці, обміну досвідом та отримання фінансової підтримки розвитку місцевого самоврядування в Україні.

Усі ці технології сприяють відкритості, прозорості та зручності для громадян та органів місцевого самоврядування.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Таким чином, реалізація універсальної моделі автономії місцевого самоврядування в Україні вимагає комплексного підходу та включає вдосконалення законодавчої бази, запровадження інструментів фінансової незалежності, таких як місцеві податки та державні гранти, створення умов для співпраці між громадами, що сприятиме більш ефективному використанню ресурсів, підтримці принципу субсидіарності для прийняття рішень на місцевому рівні, створення ефективних інституційних та адміністративних механізмів, активне залучення громадян та імплементацію кращих міжнародних практик.

Лише за умови використання цих інструментів можливо досягти високого рівня автономності місцевих громад та забезпечити сталий розвиток місцевого самоврядування в Україні.

Література:

1. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.]; Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні — DESPRO. К.: ТОВ "Софія". 2012. 128 с.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування: міжнар. докум. від 15.10.1985 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
3. Клімова Г. П. Типологія систем місцевого самоврядування. Державне будівництво та місцеве самоврядування. Випуск 6, 2003. С. 46—55.
4. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: практ. посіб. К.: 2017. 110 с.
5. Модернізація адміністративно-територіального устрою України: політичний вимір. Аналітична записка. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/politika/modernizaciya-administrativno-teritorialnogo-ustroyu-ukraini-politichniy>
6. Опрятний, С. М. Концептуальний підхід до розуміння сутності місцевого самоврядування. Право та державне управління 1 (2013): С. 174—176.
7. Організаційно-правові аспекти місцевого самоврядування в Україні: [навч. посіб.] / Куйбіда В. С.; Відкр. міжнар. ун-т розв. людини "Україна", Вища шк. політ. лідера. К.: Ун-т "Україна", 2011. 158 с.
8. Пилипенко І.С., Пашкова Н.В, Лялюк О.Ю. Проблеми забезпечення автономії місцевого самоврядування: правовий, організаційний, інституційний та матеріально-фінансовий аспекти. Юридичний науковий електронний журнал. № 3/2024. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2024/21.pdf
9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2-%D1%80#Text>
10. Пушкаревський С. В. Теоретичні аспекти дослідження категорії "автономія місцевого самоврядування" та її видів. Актуальні проблеми державного управління. 2018. № 3 (75). С. 108—112.

11. Ровинська К.І. Місцева автономія як загальний принцип організації місцевого самоврядування. Публічне управління: теорія та практика. 2013. № 1. С. 170—176.

12. Серьогіна С.Г. Муниципальная реформа як чинник удосконалення функціонування системи місцевого самоврядування в Україні. Державне будівництво та місцеве самоврядування: збірник наук. праць. Харків, 2013. № 26. С. 3—15.

13. Local Governance in Finland, Kuntaliitto (Association of Finnish Local and Regional Authorities). URL: <https://eu.vlex.com/vid/local-government-in-finland-394138918>

14. Markus Bockenforde Decentralized Forms of Government, Інститут Федералізму, Німеччина. URL: <https://www.corteidh.or.cr/tablas/28321.pdf>

References:

1. Boryslavs`ka, O.M. Zaverukha, I.B. and Shkolyk, A.M. (2012), Detsentralizatsiia publichnoi vlyady: dosvid i evropejs`kykh krain ta perspektyvy Ukrainy [Decentralization of public authority: experience of European countries and prospects for Ukraine], Shvejtsars`ko-ukrains`kyj proekt "Pidtrymka detsentralizatsii v Ukraini — DESPRO. TOV "Sofia", Kyiv, Ukraine.

2. Verkhovna Rada of Ukraine (1985), "European charter of local self-government", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (Accessed 20 Oct 2024).

3. Klimova, H.P. (2003), "Typology of local self-government systems", Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovriadiuvannia, vol. 6, pp. 46—55.

4. Lelechenko, A.P. Vasyli`ieva, O.I. Kujbida, V.S. and Tkachuk, A.F. (2017), Mistseve samovriadiuvannia v umovakh detsentralizatsii povnovazhen': navch. posib. [Local government in terms of decentralization of powers: tutorial], Kyiv, Ukraine.

5. NISS (2012), "Modernization of the administrative and territorial system of Ukraine: political dimension. Analytical note", available at: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/politika/modernizaciya-administrativno-teritorialnogo-ustroyu-ukraini-politichnyi> (Accessed 20 Oct 2024).

6. Opriatnyj, S.M. (2013), "A conceptual approach to understanding the essence of local self-government", Pravo ta derzhavne upravlinnia, vol. 1, pp. 174—176.

7. Kujbida, V.S. (2011), Orhanizatsijno-pravovi aspekty mistsevoho samovriadiuvannia v Ukraini [Organizational and legal aspects of local self-government in Ukraine], Un-t "Ukraina", Kyiv, Ukraine.

8. Pylypenko, I.S. Pashkova, N.V. and Lialiuk, O.Yu. (2024), "Problems of ensuring the autonomy of local government: legal, organizational, institutional and material and financial aspects", Yurydychnyj naukovyj elektronnyj zhurnal, vol.3, available at: http://www.lsej.-org.ua/3_2024/21.pdf (Accessed 20 Oct 2024).

9. Verkhovna Rada of Ukraine (1997), The Law of Ukraine "On Local Self-Government in Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed 20 Oct 2024).

10. Pushkarevs'kyj, S.V. (2018), "Theoretical aspects of the study of the category "autonomy of local self-gover-

ment" and its types", Aktual'ni problemy derzhavnoho upravlinnia, vol. 3 (75), pp. 108—112.

11. Rovyns'ka, K.I. (2013), "The local autonomy as a universal principle of local self-government", Publichne upravlinnia: teoriia ta praktyka, vol. 1, pp. 170—176.

12. Ser'ohina, S.H. (2013), "Municipal reform as a factor in improving the functioning of the local self-government system in Ukraine", Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovriadiuvannia, vol. 26, pp. 3—15.

13. vLex (2024), "Local Governance in Finland, Kuntaliitto (Association of Finnish Local and Regional Authorities)", available at: <https://eu.vlex.com/vid/local-government-in-finland-394138918> (Accessed 20 Oct 2024).

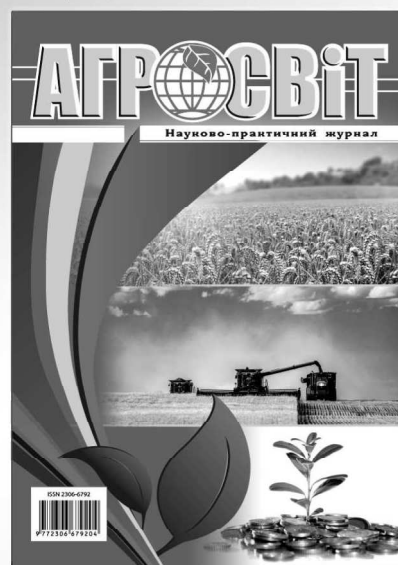
14. Bockenforde, M. (2011), "Decentralized Forms of Government", available at: <https://www.corteidh.or.cr/tablas/28321.pdf> (Accessed 20 Oct 2024).

Стаття надійшла до редакції 29.10.2024 р.

АГРОСВІТ

<https://nayka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

**Журнал включено до переліку
наукових фахових видань України
з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)**

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292